

Verantwoordingsverklaring 2016

Deze verklaring wordt afgegeven namens de **Vereniging Humanitas**.

Haar statutaire naam is: *Humanitas, Nederlandse vereniging voor Maatschappelijke Dienstverlening en Samenlevingsopbouw*. Haar statutaire vestigingsplaats is Amsterdam.

In de verklaring is verwoord hoe Humanitas inhoud geeft aan de drie algemene principes van de Code Goed Bestuur in het Reglement CBF-Keur die sinds 1 juli 2008 van kracht zijn, te weten:

- I. Toezicht houden, besturen en uitvoeren
- II. Optimale besteding van middelen
- III. Omgang met belanghebbenden

I. Toezicht houden, besturen en uitvoeren

De Vereniging Humanitas is een landelijk opererende vrijwilligersorganisatie op het gebied van maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw. Het werk wordt uitgevoerd door zo'n 21.400 vrijwilligers (exclusief de bestuurlijk vrijwilligers die daarbij worden ondersteund door 373 beroepskrachten - 257 fte's). De vereniging telde eind 2015 13.438 leden en is opgebouwd uit vijf districten, een landelijk bureau en 82 lokale afdelingen. Vanuit ruim 700 lokale activiteitengroepen biedt Humanitas jaarlijks tijdelijke ondersteuning aan 60.500 deelnemers. De vereniging wordt bestuurd door het Hoofdbestuur. De Ledenraad is het hoogste besluitvormende en toezichthoudende orgaan. De dagelijkse leiding is in handen van de directeur.

Toezicht houden

Het toezicht op het bestuurlijk functioneren ligt in handen van de Ledenraad. Deze vormt het hoogste orgaan binnen de vereniging. Ze is samengesteld uit 25 gekozen leden van de vereniging.

De afdelingen in elk van de vijf districten benoemen vijf leden van de Ledenraad. De leden van de Ledenraad worden geacht het algemene verenigingsbelang te dienen en hebben zitting zonder last of ruggespraak. Zij worden gekozen voor de duur van vier jaar en zijn eenmaal herkiesbaar. Daarmee kent de Ledenraad een vaste samenstelling. Zij vergadert drie keer per jaar.

De Ledenraad wordt bijeengeroepen voor het goedkeuren van het gevoerde beleid aan de hand van de jaarrekening en het jaarverslag, het vaststellen van het verenigingsjaarplan en de verenigingsbegroting, het vaststellen van strategische plannen en het decharge verlenen aan het bestuur. Voor het nemen van beslissingen over bijzondere kwesties van beleid kan desgewenst een buitengewone vergadering bijeen worden geroepen.

Besturen

Het Hoofdbestuur is belast met het algemene bestuur van de vereniging en verantwoordelijk voor de beleidsbepaling op strategisch niveau. Het Hoofdbestuur vertegenwoordigt de vereniging in en buiten rechte en is bevoegd tot alle daden van beschikking en beheer. Ook kan het Hoofdbestuur de directeur dan wel een of meer andere functionarissen volmacht te geven om binnen de daarin omschreven grenzen de vereniging te vertegenwoordigen.

Het Hoofdbestuur bestaat uit maximaal 9 natuurlijke personen. Zij worden door de Ledenraad benoemd op voordracht van het Hoofdbestuur. Gestreefd wordt naar een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen en naar een samenstelling die een afspiegeling vormt van de opbouw van de samenleving en naar een evenwichtige regionale spreiding van bestuursleden.

De leden van het Hoofdbestuur dienen te beschikken over een specifiek aantal kwaliteiten en een relevant niveau van kennis en ervaring die zijn vastgelegd in het Algemeen Profiel van leden van het Hoofdbestuur. Jaarlijks evalueert het Hoofdbestuur zijn functioneren.

De voorzitter, de secretaris en de portefeuillehouder financiën worden door de Ledenraad in functie benoemd op voordracht van het Hoofdbestuur.

Uitvoeren

Het Hoofdbestuur laat zich in de uitvoering van zijn taak bijstaan door een beroepsorganisatie, bestaande uit vijf districtskantoren en een landelijk bureau. De dagelijkse leiding van de vereniging en de met haar verbonden organisatie ligt in handen van de directeur.

Het Hoofdbestuur benoemt, schorst en ontslaat de directeur van de vereniging en houdt toezicht op diens functioneren. De relatie tussen het Hoofdbestuur en de directeur is geregeld in een bestuurs-overeenkomst. De taken en bevoegdheden van de directeur en diens plaatsvervanger zijn nader uitgewerkt in een directie- en managementstatuut.

Minimaal eenmaal per jaar bespreekt het Hoofdbestuur – in de vorm van een functioneringsgesprek – de wijze waarop de directeur zijn/haar taken en bevoegdheden uitoefent, alsmede de samenwerking tussen de directeur en het bestuur.

De bezoldiging van de directeur wordt jaarlijks in het verenigingsjaarverslag vermeld, evenals de relevante nevenfuncties.

II. Optimale besteding van middelen

Humanitas streeft naar doelmatigheid en effectiviteit in de besteding van de middelen die zij tot haar beschikking heeft. Deze middelen zijn: menskracht/vrijwilligers en financiële middelen. Humanitas streeft ernaar dat haar vrijwilligerswerk effectief is en voldoening geeft.

De beroepsorganisatie ondersteunt deze inzet op een professionele en mensgerichte manier. Haar financiële middelen gebruikt Humanitas ter financiering van de ondersteunende werkorganisatie, voor de uitvoeringskosten van activiteiten waarvoor onvoldoende externe middelen worden verworven en voor de financiering van specifieke projecten die niet of niet volledig op vrijwillige basis kunnen worden uitgevoerd.

Humanitas heeft haar activiteiten (vrijwilligersactiviteiten en projecten) ondergebracht in 6 thema's:

1. Eenzaamheid: sociale contacten leggen en onderhouden
2. Verlies: omgaan met rouw, echtscheiding of andere vormen van verlies
3. Opvoeden: voor ouders en kinderen
4. Opgroeien: voor jongeren
5. Detentie: leven tijdens en na gevangenschap
6. Thuisadministratie: organisatie van financiële en administratieve zaken

In haar planning- en controlecyclus onderscheidt Humanitas een beleidscyclus en een monitoring-, evaluatie- en rapportagecyclus.

De beleidscyclus

Het strategisch plan vormt de leidraad voor het verenigingsbeleid. In het meerjarenbeleid worden doelstellingen benoemd voor een aaneengesloten periode van vier jaar. Deze worden geoperationaliseerd in de jaarplannen.

Humanitas hecht er aan haar strategische beleidsplan op een interactieve manier vast te stellen. Bij de ontwikkeling van het geldende Strategieplan 2016-2019 'Het antwoord van Humanitas' waren meer dan 2.500 mensen op alle niveaus in de organisatie en daarbuiten betrokken. Humanitas organiseerde een digitale enquête, meerdere districtsbijeenkomsten en twee landelijke stakeholdersbijeenkomsten.

De jaarlijkse beleidscyclus begint met de Kaderbrief die het Hoofdbestuur in het eerste kwartaal aan alle afdelingen en districten verstuurt en waarin het voor het volgende plan- en begrotingsjaar inhoudelijke en financiële handvatten geeft die de afdelings- en districtsbesturen steun bieden bij het ontwikkelen van hun werkplannen en begrotingen. Vervolgens wordt op elk bestuursniveau binnen de vereniging (d.w.z. landelijk, per district en elke lokale afdeling, alsmede voor de gehele vereniging) daaraan gevolg gegeven d.m.v. een werkplan, voorzien van een begroting.

Monitoring Evaluatie & Rapportage

Jaarlijks wordt aan de Ledenraad gerapporteerd hoe het voorgaande beleidsjaar is verlopen, in welke mate de doelen uit het strategisch plan zijn gerealiseerd, en op welke punten de ambities moeten worden bijgesteld, zowel inhoudelijk als financieel.

Per half jaar ontvangt het Hoofdbestuur van de directeur een rapportage over de voortgang van het lopende verenigingsjaarplan en de bijbehorende begroting. Die rapportages stellen het bestuur in staat de ontwikkelingen in de uitvoering van het strategisch plan en de concretisering per jaar op basis van de werkplannen te volgen en zo nodig bij te sturen, zowel beleidsmatig als in financieel opzicht.

Ook maakt elk verenigingsonderdeel periodiek de 'eigen balans' op en legt die ter toetsing voor aan het direct betrokken bestuur dat de rapportages gebruikt om waar nodig bij te sturen.

Na afloop van een jaar wordt door ieder verenigingsonderdeel verantwoording afgelegd over het voorgaande verslagjaar in een publieksjaarverslag over het gevoerde en gerealiseerde inhoudelijke beleid en ten aanzien van de financiën op basis van een jaarrekening (of een financiële bestuursrapportage).

De afdeling Financiële Administratie bewaakt de financiële budgetten die zijn vastgesteld in de begroting en komt met periodieke rapportages aan het Groot Management Team (GMT) en Hoofdbestuur zodat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Met het monitoren van de voortgang van de voornemens in de werkplannen en de budgetten kan het GMT besluiten tot bijstelling van activiteiten, het aanpassen van de budgetten dan wel het heroverwegen en zo nodig aanpassen van de werkplannen.

Andere kwaliteitsinstrumenten die Humanitas inzet om optimale inzet van middelen te waarborgen zijn de vierjaarlijkse vrijwilligerstevredenheidsonderzoeken, deelnemerstevredenheidsonderzoeken en op meer incidentele basis resultaatmeting van haar kernactiviteiten met behulp van externe partijen zoals universiteiten of onderzoeksbureaus.

Financiële spelregels

Humanitas volgt in haar jaarlijkse financiële verslaglegging Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Instellingen. De jaarrekening wordt in zijn geheel geplaatst in het jaarverslag en geeft, conform die Richtlijn, helder inzicht in de balans en de staat van baten en lasten. Hiermee voldoet Humanitas qua verstrekte informatie aan de verwachtingen van bestaande financiers, donateurs en andere gevers.

Humanitas streeft naar een effectieve en efficiënte besteding van haar middelen. Dat houdt in:

1. sluitende (meerjaren) exploitatie- en projectbegrotingen;
2. een toename van de baten uit eigen fondswerving, gericht op een evenwichtiger verhouding tussen de inkomstencategorieën acties van derden, subsidies overheden en inkomsten eigen fondsenwerving;
3. structurele lasten worden gedekt door structurele inkomsten;
4. minimaal 85% van haar financieringsmiddelen wordt besteed ten gunste van de programmalijnen;
5. maximaal 25% van de geworven eigen fondsen wordt besteed aan de kosten van werving (conform de CBF-richtlijn).

Het financieel beleid is erop gericht binnen het vrij besteedbaar vermogen een continuïteitsreserve aan te houden van maximaal 1,0 maal de jaarkosten van de werkorganisatie en minimaal 0,5 maal.

De continuïteitsreserve bedroeg eind 2015 31% (€ 7.859.795).

Humanitas gaat uit van een duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid, op basis van een met de (Triodos) bank overeengekomen beleggingsstatuut met een laag risicoprofiel.

III. Omgang met belanghebbenden

Humanitas wil op een transparante en betrokken manier omgaan met degenen die belang hebben bij het functioneren van de organisatie. Humanitas onderscheidt zowel interne stakeholders/belanghebbenden (onder andere bestuurlijke en uitvoerende vrijwilligers, leden, werkstichtingen en medewerkers), als externe stakeholders (o.a. deelnemers, donateurs, overheden, institutionele en bedrijfsfondsen, de goede-doelenloterijen en andere zakelijke partners, wet- en regelgevers, brancheorganisaties, partnerorganisaties).

Interne communicatie

De communicatie met de interne stakeholders en interne advies- en stuurgroepen vindt o.a. plaats via bijeenkomsten, brieven, handreikingen en handboeken, de website, het intranet en de interne digitale nieuwsbrieven. In de communicatie naar de belanghebbenden spelen de vier basiswaarden van Humanitas een grote rol: Gelijkwaardigheid, Verantwoordelijkheid, Zelfbeschikking en Betrokken & vraaggericht.

Door deze steeds terug te laten komen wil Humanitas haar afdelingen en districten en vrijwilligers-groepen in staat te stellen de waarden waarop Humanitas het werk baseert, te bespreken, in de praktijk te realiseren en met regelmaat te toetsen.

Als vrijwilligersorganisatie hecht Humanitas aan actieve medezeggenschap van vrijwilligers op haar beleid en hiervoor zet zij steeds vaker moderne middelen in (digitale enquêtes). Naast het reguliere informatiedelen via de website is eind 2013 het digitale Humanitas Kennisportaal/Intranet online gegaan. Dit is een voor de buitenwereld afgesloten digitaal platform voor vrijwilligers, project-coördinatoren, bestuursleden en betaalde medewerkers. In samenhang hiermee is een nieuw Humanitas Registratie Systeem (HRS) ontwikkeld dat voor alle projecten en activiteiten van Humanitas het gereedschap is om op een toegankelijke wijze de dienstverlening aan deelnemers/cliënten vast te leggen en te verantwoorden. Uiteraard is daarop ook het Humanitas Privacyreglement Deelnemers en Vrijwilligers uit 2013 van toepassing. Het privacybeleid wordt momenteel geactualiseerd in verband met wijzigingen in de regelgeving op Europees en nationaal niveau.

Externe communicatie

De informatievoorziening naar de externe belanghebbenden verloopt via het ledenblad Van Mens Tot Mens, de digitale nieuwsbrieven, de verslaglegging via de verschillende jaarverslagen en jaarrekeningen, de verenigings-, districts- en afdelingswebsites en het digitale weblog dat de directeur op de verenigingssite bijhoudt.

Humanitas neemt deel aan diverse werkgroepen, allianties en andere overleg- of samenwerkingsstructuren in Nederland en in Europa, en onderhoudt daarnaast een groot relatie- en lobbynetwerk. Humanitas gebruikt haar netwerk om te informeren, maar ook om actief op de hoogte te blijven van wensen, kritiek en ontwikkelingen binnen haar werkveld en/of betrekking hebbend op haar organisatie.

Bezwaar- en beroepsprocedure

Wanneer een vrijwilliger van de Vereniging Humanitas een besluit van een bestuursorgaan waaronder hij/zij ressorteert als onredelijk of onterecht beschouwt, dan biedt deze procedure de mogelijkheid om bezwaar te maken. Die bestuurlijke beslissing treft de vrijwilliger persoonlijk in zijn betrokkenheid bij en zijn activiteiten voor een afdeling van Humanitas of voor een landelijke activiteit. Op grond van dit reglement kan hij/zij – slechts persoonlijk – tegen een dergelijke beslissing bezwaar maken. Wanneer dat voor de vrijwilliger niet tot een bevredigende uitkomst leidt, kan de vrijwilliger daarvan nog éénmaal – in laatste instantie – in beroep bij het orgaan dat toezicht houdt op het orgaan dat de aangevochten beslissing heeft genomen.

Klachtenprocedure

De vereniging kent een klachtenprocedure waar deelnemers, vrijwilligers en medewerkers een beroep op kunnen doen wanneer er zaken zijn die niet goed gaan in de bejegening. De klachtenprocedure is op de verenigingswebsite vermeld. Van de binnengekomen klachten wordt een registratie bijgehouden waarover elk jaar ten behoeve van het bestuur en het CBF een rapportage wordt opgesteld, met daarin een analyse van de klachten, aanbevelingen en voorstellen voor verbetering. Jaarlijks vindt er een evaluatiebijeenkomst plaats van de Klachtencommissie, waarin ze haar werkwijze evalueert en de uitkomsten van de evaluatie bespreekt met de voorzitter van het Hoofdbestuur, waarbij ook de relatie met dat bestuur – aan wie de Klachtencommissie adviseert – aan de orde komt

De klachtenprocedure wordt door het Hoofdbestuur en de directie gezien als één van de instrumenten voor verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening. Humanitas kent daarnaast o.m. nog een gedrags- en een communicatiecode, een privacy- en een netwerkreglement. Dit zijn even zovele instrumenten waarmee Humanitas de belangen van haar stakeholders bewaakt.

**Vastgesteld in het Hoofdbestuur op 10 mei 2016
Goedgekeurd door de Ledenraad op 24 juni 2016**